

בס"ד

שבלונה למערך שיעור

קטלוג מערכים באתר "זהות"

שם המערך: המסע לארץ ישראל

נושא המערך: הכרות עם המסע של יהודי אתיופיה לארץ ישראל

שם המרכז: (אפשר להוסיף גם לוגו) בית שמש

כותבת ועוזרות: (מנחה ובנות שירות)

קהל יעד: יסודי (ניתן להתאים א-ו)

מיקום פעילות: כיתה

משך הפעילות: שיעור (45 דקות)

ציוד: לוח משחק של זהות (או לוח משחק אחר), חיילים וקוביה כרטיסי משימה

במידה ורוצים ציוד ליצירה בסוף

רציונל (רקע כללי, מסר)

במשך שנים חלמו יהודי אתיופיה, כמו שאר גלויות ישראל, לעלות אל ארץ ישראל. סיפור עלייתם היה כרוך בקשיים רבים. סיפור זה שקרוב כל אך אלינו מבחינה כרונולוגית מראה על הנכונות גם בדורנו לקום ולעזוב הכל, לצאת לדרך למרות כל הקשיים ולעשות הכל כדי להגיע אל ארץ ישראל. הקרבה זאת מעידה על האהבה הרבה לארץ ישראל המפעמת בעם ישראל. סיפור זה הינו פתח להכרות כללית יותר עם העדה האתיופית ומנהגיה, בדגש על חג הסיגד ומנהגיו.

מטרות הפעילות : (על המטרות להתחיל במשפט- התלמידים יבינו/ יפנימו/ יתוודעו/ יתנסו/ יחוו/ אחר):

התלמידים יכירו את המסע שעברו בני העדה האתיופית אל ארץ ישראל, הקשיים והסכנות הכרוכים בו

התלמידים יבינו את מסירות הנפש למען ארץ ישראל ואת האהבה הגדולה לארץ.

התלמידים יכירו מעט את העדה האתיופית וילמדו להעריך את בני העדה, במטרה לגשר על

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | zehut@zehut.co.il | www.zehut.co.il

מהלך הפעילות (נא לתזמן כל חלק):

פתיחה (2-5 דקות):

אפשרות 1: המדריכה תגיע לכיתה בתלבושת של בני העדה. תכנס כאילו היא הגיע ממסע ארוך. תתיישב לנח, אחרי רגע היא פתאום "תשים לב" שהילדים נמצאים ותפנה אליהם: "שלום, אתם פה גם בדרך לארץ ישראל? אני כבר ממש מתרגשת, תכף אנחנו יוצאים למסע. שששש! שקט, שלא ישמעו (מורידה את הקול) אתם בטח יודעים על איזה מסע אני מדברת. איזה מסע? (מנסה לשאול ילד או שניים) נו באמת, אנחנו כבר שנים מחכים לבשורה הזאת, כבר דורות שחולמים ומתפללים להגיע אל ארץ ישראל. ששששש! שלא ישמעו. השמועות אומרות שבקרוב נוכל לצאת לדרך, אז למה אתם מחכים? נכון שאנחנו רגילים לחיים כאן בכפר באתיופיה, גם כל המשפחה שלי, וההורים שלי, וסבא וסבתא שלי וההורים שלהם ו... כולם חיו כאן. אבל תמיד חלמנו, הגיע הזמן להגשים את החלום. באו נצא לדרך..."

אפשרות 2: מישהו שמע על יהודי אתיופיה? (במידה ויש ילדים מהעדה כדאי לדלג על השאלה) מישהו יודע איך הם הגיעו לארץ? (במידה ויש ילדים שמספרים אפשר לשאול אם הם מכירים באופן אישי מישהו שעלה לארץ, עם יש ילדים מהעדה אפשר לשאול מי מהמשפחה עלה ואם הם יודעים איך, באיזה מבצע? מה הסיפור?)

אתם יודעים, עד לפני פחות מ-35 שנה כמעט לא הכירו בארץ את העדה האתיופית. היהודים חיו באתיופיה והיו רחוקים מאוד מישראל. אבל תמיד, כמו יהודים בכל העולם, חלמו היהודים באתיופיה שיום אחד הם יעלו אל ארץ ישראל. היום נצא "כאילו" למסע ביחד עם יהודי אתיופיה בדרך אל ארץ ישראל. נעבור במסלול המשחק שהוא כאילו המסע אל הארץ, במסלול יהיו לנו כל מיני משימות דרכם נגלה מה היה בדרך אותה עברו יהודי אתיופיה במסע לארץ, והמטרה של כולנו היא לעבור את כל המשימות ולהגיע לארץ בשלום. אז באו נצא לדרך!

חלק א (30-35 דקות):

נחלק את הכיתה לקבוצות, כל קבוצה מקבלת חייל שמייצג אותה. נסביר את הכללים: כל קבוצה בתורה זורקת קוביה ומתקדמת. במידה ומגיעים למשבצת מסומנת מקבלים משימה/שאלה. רק כאשר מסיימים את משימה בהצלחה התור עובר אל הקבוצה הבאה. אם קבוצה מתקשה ניתן לקבל עזרה מקבוצות נוספות. המטרה של כולנו לעבור את הדרך בשלום אל ארץ ישראל, לכן אין תחרות בין הקבוצות ואין מנצחים.

נתחיל במשחק. בכל משימה חשוב להתייחס ולהרחיב בהתאם לרמה של הכיתה והילדים. (משימות ושאלות-בנספחים). בהתאם לזמן ניתן לדלג/להוסיף משימות ושאלות.

משימות:

1. כתב חידה- אתם מוזמנים לצאת למסע לעלות אל ארץ ישראל. יש לשמור על סודיות המבצע. בהצלחה! (לכיתות נמוכות- טלפון שבור "יוצאים לארץ ישראל")
2. אתם אורזים את התיק למסע הארוך, לא תוכלו לקחת הרבה דברים. אם תצליחו להחליט תוך דקה על 5 פרטים אותם תארוזו בתיק תוכלו להתחיל במסע ולהתקדם צעד אחד.

3. ששש... המבצע סודי! השכנים חושדים שאתם יוצאים לישראל. הישארו תור אחד למנוע חשד
4. קיבלתם מכתב מבן דוד שהצליח להגיע לארץ, קיבלתם מרץ לצאת למסע. התקדמו צעד אחד.
5. היזהרו, סכנות רבות בדרך, התבוננו בתמונות וגלו ממה צריך להיזהר (התלמידים צריכים גלות לפי תמונות את הסכנות, לגדולים יותר אפשר להשמיע את שיר המסע לארץ ישראל) (אוכל ומים, שודדים, מדבר, חיות במדבר, חיילים)
6. גילו אתכם בדרך, חיזרו שני צעדים אחורה והתחילו במסע מחדש.
7. לחבר שלכם למסע נגמרו המים ונתתם לו מהמים שלכם. התקדמו צעד אחד על העזרה.
8. הבוקר האיר ולא הספקתם להגיע למקום בטוח. חזרו צעד אחורה למקום מסתור עד לחשכה.
9. הצלחתם לעבור את הגבול לסודאן בשלום. התקדמו שני צעדים לאות שמחה.
10. פגשתם חייל ישראלי מהמוסד, התקדמו איתו אל מחנה המעבר שני צעדים.
11. הגעתם למחנה ההמתנה, אתם מחכים לתורכם לעלות על מטוס לארץ ישראל. הישארו תור אחד.
12. סוף סוף תורכם לעלות על המטוס. התקדמו צעד אחד לעבר הגשמת החלום.
13. הגעתם לארץ! הזמינו את כל הקבוצות שבדרך להצטרף אליכם ותוכלו לחגוג יחד (כל החיילים מתקדמים לנקודת הסיום). משמעים ברקע מוזיקה של העדה

סיכום (5-10 דקות):

אפשרות 1: אך, סוף סוף הגענו לארץ. מי היה מאמין, הדרך הייתה כל כך קשה, רבים כל כך לא הצליחו להגיע אל סוף המסע. סוף סוף נפגשים עם בני משפחה ושכנים שהגיעו גם הם, במבצעים אחרים ובדרכים אחרות אבל העיקר שאנחנו סוף סוף כאן בארץ. אתם יכולים להזכיר לנו מה עברנו בדרך? (לשמוע תשובות של תלמידים)... אז אתם שחיים כאן מאז שנולדתם, יכולים אולי לדמיין איך זה לעזוב את הכל ולעבור כזה מסע אל ארץ חדשה, אבל תדעו שהכל שווה בשביל להיות בארץ ישראל, יחד עם כל עם ישראל.

אפשרות 2: עברנו היום את המסע עם יהודי אתיופיה אל הארץ, חשוב להדגיש שהיו מבצעים שונים ולא כולם עלו בדרך זו, אבל כולם היו מוכנים לוותר על הכל, ואפילו לסכן את עצמם בשביל לזכות להגיע אל ארץ ישראל ולגור בה.

לפי הזמן נשאל את הילדים- מה היה הכי קשה במסע אל הארץ? איך אתם חושבים שהם הרגישו כשהגיעו? (במידה וילדים רוצים לשתף בסיפורים משפחתיים, גם מעדות שונות ויש זמן כדאי לשמוע) האם אתם מכירים אנשים מהעדה/ שעלו? עכשיו כשאתם יודעים את הסיפור, תוכלו להעריך הרבה יותר את האנשים המיוחדים האלה על כל ההשקעה שלהם.

נספחים: (לצרף כרטיסיות/ תמונות/ סיפור/ משחק וכו)

כרטיסי משימה

	<p>לפניכם מכתב סודי, פענחו מה כתוב בו</p>
<p>הבוקר האיר ולא הספקתם להגיע למקום בטוח. חזרו צעד אחורה למקום מסתור עד לחשכה.</p>	<p>אתם אורזים את התיק למסע הארוך, לא תוכלו לקחת הרבה דברים. אם תצליחו להחליט תוך דקה על 5 פרטים אותם תארזו בתיק תוכלו להתחיל במסע ולהתקדם צעד אחד.</p>
<p>הצלחתם לעבור את הגבול לסודאן בשלום. התקדמו שני צעדים לאות שמחה.</p>	<p>ששש... המבצע סודי! השכנים חושדים שאתם יוצאים לישראל. הישארו תור אחד למנוע חשד</p>

<p>פגשתם חייל ישראלי מהמוסד, התקדמו איתו אל מחנה המעבר שני צעדים.</p>	<p>קיבלתם מכתב מבן דוד שהצליח להגיע לארץ, קיבלתם מרץ לצאת למסע. התקדמו צעד אחד.</p>
<p>הגעתם למחנה ההמתנה, אתם מחכים לתורכם לעלות על מטוס לארץ ישראל. הישארו תור אחד.</p>	<p>היזהרו, סכנות רבות בדרך, התבוננו בתמונות וגלו ממה צריך להיזהר</p>
<p>סוף סוף תורכם לעלות על המטוס. התקדמו צעד אחד לעבר הגשמת החלום.</p>	<p>גילו אתכם בדרך, חיזרו שני צעדים אחורה והתחילו במסע מחדש.</p>

<p>הגעתם לארץ! הזמינו את כל הקבוצות שבדרך להצטרף אליכם ותוכלו לחגוג יחד (כל החיילים מתקדמים לנקודת הסיום).</p>	<p>לחבר שלכם למסע נגמרו המים ונתתם לו מהמים שלכם. התקדמו צעד אחד על העזרה.</p>
--	--

כרטיסי חידה:

1. במבצע משה עברו יהודי אתיופיה את הגבול אל ארץ שכנה, מהי הארץ- סודן/ קניה/ מצרים (סודן)
2. מבצע משה נקרא על שם משה רבינו שהנהיג את יציאת בני ישראל ממצרים. נכון או לא נכון? (נכון)
3. אדיס אבבה הוא שם של – מפקד הצבא האתיופי/ עיר הבירה של אתיופיה/ שם קוד למבצע בקרב יהודי אתיופיה? (עיר הבירה של אתיופיה. במבצע שלמה הגיעו מטוסים ישראלים ישירות לעיר הבירה של אתיופיה להעלות את יהודי אתיופיה לארץ)
4. מבצע שלמה נמשך בסך הכל 36 שעות (יום וחצי) ועלו בו 14,203 אנשים ישירות לישראל. נכון או לא נכון? (נכון)
5. כיצד הגיעו יהודי אתיופיה לארץ לאחר המסע ברגל- ספינות/ מטוסים/ כל התשובות נכונות? (רוב יהודי אתיופיה עלו בטיסות אך לא רק. דרך סודאן עלו יהודים גם בספינות בים.)
6. משה, שלמה, שבא, אחים ופדיון שבויים הם שמות של – יהודים שעלו מאתיופיה/ כינויים סודיים למפקדי המבצע/ מבצעים להעלאת יהודי אתיופיה לארץ? (מבצעים)
7. המבצע הראשון בו עלו יהודי אתיופיה לארץ הוא – משה/ שלמה/ אחים? (אחים, שהחל ב-1979, מבצע משה הוא חלק ממבצע אחים)
8. מבצע משה נקרא גם מבצע גור אריה יהודה, נכון או לא נכון? (נכון)

הערות:

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | zehut@zehut.co.il | www.zehut.co.il

מניסיון שלנו המשחק ממלא את כל השיעור אבל במידה ורוצים אפשר להכין מראש דפים ליצירת חסידה, במידה ויישאר זמן, להשמיע את שיר החסידה של להקת שבא ושלמה גרוניך ולתת לכל ילד להכין את החסידה שלו.

טיפים לשיעור: כדאי לדאוג שבלוח יש מספיק משבצות מסומנות למשימה, שלא יהיה מצב שעוברים כמעט את כל השיעור בלי לבצע את המשימות ורק מתקדמים. הלוח של האיגוד מאוד נח כי הוא מעגלי אבל חשוב להבהיר לילדים שאין מנצח- המטרה היא לא להגיע ראשונים לסוף אלא שכל הקבוצות יחד יסיימו את כל המשימות וכך נעבור את כל המסע ונגיע אל ארץ ישראל.

חשוב מאוד ללמוד חומר רקע על העדה ועל המבצעים לפני שמגיעים לשיעור

מילות מפתח לטובת קטלוג (תגיות): מסע לארץ ישראל, יהודי אתיופיה, חג הסיגד, עליה לארץ

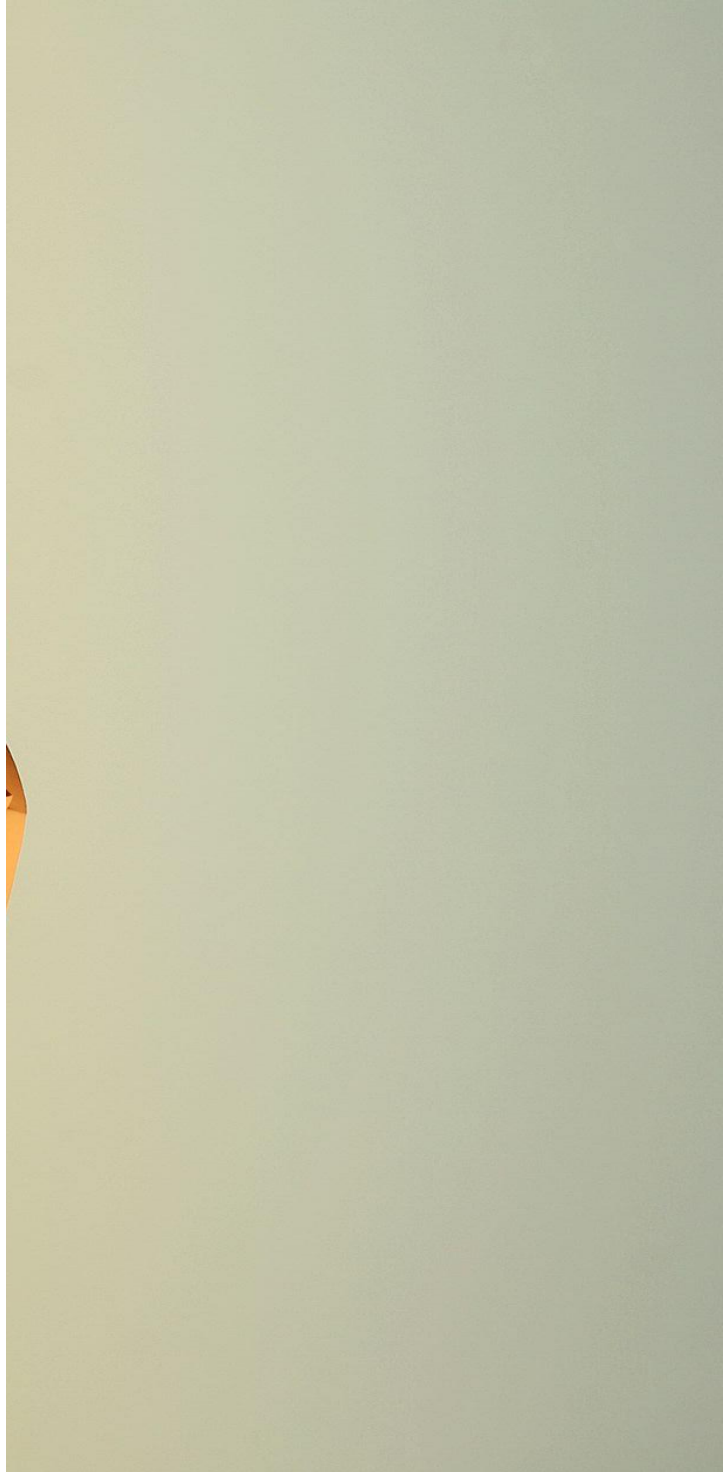

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשל"צ | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
 שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

זהות זה משמעות

מס' עמותה: 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

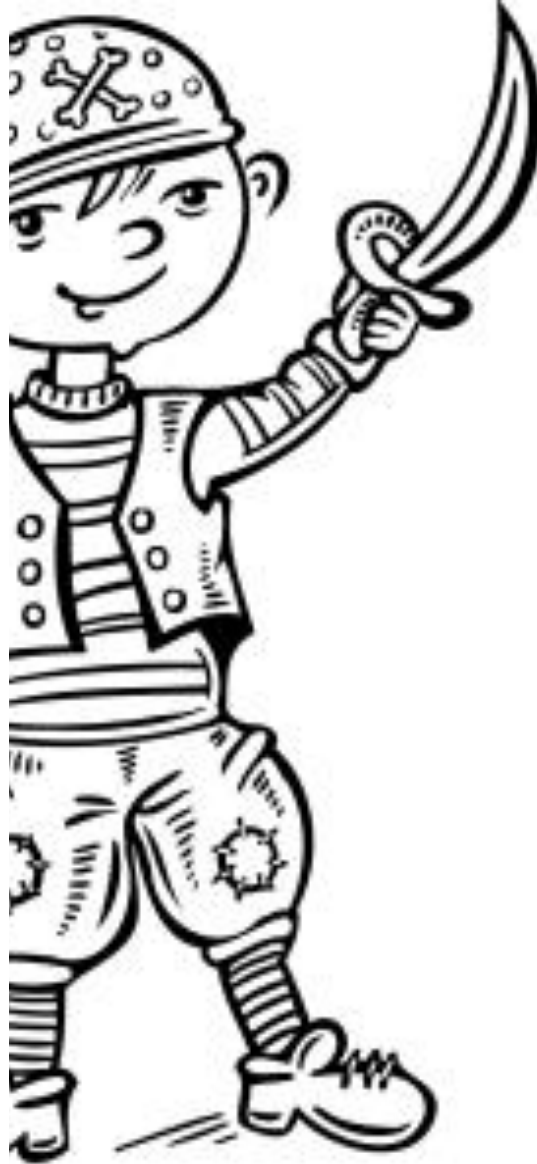
מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשון לציון | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

זהות זה משמעות

מס' עמותה: 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשון לציון | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה | מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשל"צ | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה | שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | דרום | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

אתם יפעיטמי לצאת ליחז לעלות אל תגה

מבגתך. יש לשמור על חפקמפא המבצע.

שצהכסצ!

א = ת	ל = כ
ב = ש	מ = י
ג = ר	נ = ט
ד = ק	ס = ח
ה = צ	ע = ז
ו = פ	פ = ו
ז = ע	צ = ה
ח = ס	ק = ד
ט = נ	ר = ג
י = מ	ש = ב
כ = ל	ת = א

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשון לציון | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה | שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | דרום | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות